

ŠPECIFIKÁCIA

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2024/1143 o zemepisných označeniach vína, liehovín a poľnohospodárskych výrobkov, ako aj o zaručených tradičných špecialitách a nepovinných výrazoch kvality pre poľnohospodárske výrobky (čl. 49 ods. 1)

„Baldovská“/„Baldovská minerálna voda“

CHZO (–) CHOP (X)

1. Názov

„Baldovská“/„Baldovská minerálna voda“

2. Opis

„Baldovská“/„Baldovská minerálna voda“ je prírodná minerálna voda alebo ochutená minerálna voda, vysoko mineralizovaná, kyselka, hydrogénuhličitanovo-vápenato-horečnatá, so zvýšeným obsahom železa, hydrogénuhličitanov, horčička a vápnika, slabo kyslá, studená, s nasledujúcim zložením:

Katióny	mg/l	Anióny	mg/l
Ca ²⁺	362	HCO ₃ ⁻	1 366
Na ⁺	62,5	SO ₄ ²⁻	176
Mg ²⁺	74,9	NO ₃ ⁻	< 1
NH ₄ ⁺	0,67	NO ₂ ⁻	< 0,01

Uvedené hodnoty sú premenné (±15 %) v závislosti od pôdnych a klimatických podmienok.

„Baldovská“/„Baldovská minerálna voda“ sa na trh uvádza ako sytená alebo jemne sytená prírodná minerálna voda alebo nealkoholický nápoj vyrobený z minerálnej vody v príchutiach: pomaranč, grapefruit, citrón, višňa-citrón alebo ochutená exotickým ovocím, ako: pitahaya, kiwano-limetka či pomelo.

Na ochucovanie minerálnych vôd sa používa ochutený cukrový sirup, ktorý sa pripravuje z pitnej vody, cukru, kyseliny citrónovej a niektorej z uvedených aróm. Obsah soli je spôsobený prirodzene prírodným sodíkom.

Mikrobiologicko-biologické a rádiologické zloženie je v súlade s príslušnými normami a prípustnými limitmi pre tento druh prírodnej minerálnej vody. Prírodná minerálna voda „Baldovská“/„Baldovská minerálna voda“ spĺňa legislatívne požiadavky.

3. Zemepisná oblasť

Pramene minerálnej vody „Baldovská“/„Baldovská minerálna voda“ vyvierajú v severnej časti Hornádskej kotliny. Administratívne patria do Prešovského kraja okresu Levoča a katastra obce Baldovce.

4. Dôkaz o pôvode

Identifikácia výrobku je zabezpečená uvedením názvu „Baldovská“/„Baldovská minerálna voda“ a názvu a adresy plniarne. Garancia pôvodu minerálnej vody z chráneného územia je daná zemepisnou príslušnosťou plniarne závod Baldovce, Baldovce 57, 053 04 Spišské Podhradie.

Analýzy prírodného minerálneho zdroja sú zaznamenávané v dokumentácii spoločnosti Minerálne vody, a. s., Slovenská 9, 081 86 Prešov, závod Baldovce, Baldovce 57, 053 04 Spišské Podhradie.

5. Spôsob získavania výrobku

„Baldovská“/„Baldovská minerálna voda“ je do výrobnjej prevádzky privádzaná kontinuálne pomocou čerpacej techniky cez rozvodné potrubia. Prírodná minerálna voda je upravovaná schváleným postupom, odželezňovaním povolenou oxidačnou technológiou vzduchom obohateným ozónom s následnou filtráciou. Ochutená minerálna voda sa po filtrácii dochucuje niektorým z cukrových sirupov uvedených v bode 4.2. Ďalej je prírodná alebo ochutená minerálna voda upravovaná reintrodukciou prírodného oxidu uhličitého a následne plnená do fliaš.

Minerálna voda sa plní do hygienicky bezchybného spotrebiteľského balenia technologickým postupom, ktorý vylučuje akúkoľvek kontamináciu cudzorodými prvkami alebo látkami, pretože ide o uzavretý okruh medzi odberným miestom vody a jej plnením do spotrebiteľského balenia.

6. Súvislosť

Príčinná súvislosť vychádza z pôdnych a klimatických podmienok vymedzenej zemepisnej oblasti.

Špecifickosť zemepisnej oblasti

Podložie v okolí Baldoviec tvoria významné vrstvy vápenca a dolomitu. Ide o horniny bohaté na vápnik a horčík, ktoré sa prirodzene uvoľňujú do podzemných vôd. V zemskej kôre v oblasti Baldoviec sa nachádzajú zlomy (tzv. porušenia), ktoré umožňujú podzemnej vode prenikať do hĺbok a obohacovať sa práve o minerály a kyslíčnik uhličitý, vďaka čomu nadobúda voda svoju prirodzenú perlivosť a charakteristické zloženie.

Baldovce majú mierne kontinentálne podnebie. Leto býva teplé, ale nie extrémne horúce, s priemernými teplotami okolo 20 – 25 °C, zatiaľ čo zimy sú chladné, s priemernými teplotami okolo –3 až –5 °C. Vzduch býva vlhký najmä počas jarných a jesenných mesiacov, čo podporuje vegetáciu a priaznivo ovplyvňuje podzemné pramene.

Dôležitú úlohu pri formovaní minerálnej vody „Baldovská“/„Baldovská minerálna voda“ zohrávajú zrážky. Priemerné ročné množstvo zrážok sa pohybuje medzi 700 a 900 mm. Voda zo zrážok presakuje do pôdy, kde sa postupne filtruje a preniká hlbšie do geologických vrstiev. Počas tejto cesty dochádza k rozpúšťaniu minerálov, čím sa zvyšuje mineralizácia vody. Teplota a vlhkosť ovplyvňujú rýchlosť presakovania vody do podložia. V chladnejších oblastiach, ako sú Baldovce, je nižšia rýchlosť vyparovania, čo znamená, že väčšia časť zrážok vsakuje do zeme a obohacuje podzemné vody. V teplejších obdobiach sa zvyšuje aktivita chemických procesov, čo spôsobuje rýchlejšie rozpúšťanie minerálov. Mierne podnebie tejto oblasti podporuje trvalú obnovu zásob podzemných vôd, čo zabezpečuje stabilné chemické zloženie minerálnej vody.

V celej zemepisnej oblasti výskytu prírodnej minerálnej vody „Baldovská“/„Baldovská minerálna voda“ boli vytýčené ochranné pásma (*Vrty BV-1 (Baldovce II) a B-4A (Polux)*), ktorých účelom je chrániť túto žriedlovú oblasť pred akýmkoľvek poškodením hospodárskou, poľnohospodárskou a inou činnosťou, ktorá by mohla narušiť doterajší stav, výdatnosť, výnimočné chemické zloženie a zdravotnú bezchybnosť týchto vôd, v záujme zachovania ich kvalitatívnych a kvantitatívnych hodnôt a racionálneho využívania. „Baldovská“/„Baldovská minerálna voda“ sa získava z prírodných zdrojov, ktoré vykazujú vysokú mieru stability zloženia.

Know-how

Minerálna voda „Baldovská“/„Baldovská minerálna voda“ má vďaka vysokému obsahu vápnika a horčíka špecifickú chuť, ktorá je pre niektorých ľudí príliš výrazná alebo minerálna, a preto

sa začala dochucovať, čo pomáha neutralizovať alebo vyvážiť túto chuť, a voda sa stáva príjemnejšou na pitie, najmä pre tých, ktorí nie sú zvyknutí na intenzívnu chuť minerálnych vôd.

Špecifickosť výrobu

Špecifické vlastnosti minerálnej vody „Baldovská“/„Baldovská minerálna voda“ sú dané prostredím, v ktorom dochádza k infiltrácii vody do podzemného prostredia zostupnou vrstvou.

Minerálna voda je bohatá na horčík a vápnik. V porovnaní s inými minerálnymi vodami obsahuje relatívne nízky obsah sodíka. Kyslosť vody pomáhajú neutralizovať hydrogénuhličitaný. Obsahuje prírodný oxid uhličitý.

Vďaka minerálnemu zloženiu má „Baldovská“/„Baldovská minerálna voda“ jemnú neutrálnu chuť, ktorá ju odlišuje od minerálnych vôd s vyšším obsahom síranov alebo sodíka, ktoré môžu mať slanú alebo ťažšiu chuť.

Ochutené minerálne vody v porovnaní s inými sladenými nápojmi neobsahujú veľké množstvo cukru, sladidiel alebo iných umelých prísad. Ponúkajú nový spôsob, ako si vychutnať minerálnu vodu s pridanou chuťou, ale zároveň so zachovaním minerálnych výhod pramenitej vody.

Príčinná súvislosť

Geologické podmienky v oblasti Baldoviec poskytujú minerálnej vode jej základné minerály, ako sú vápnik a horčík, ktoré pochádzajú z vápencov a dolomitov. Klimatické podmienky ovplyvňujú prítok a filtráciu zrážkovej vody, ktorá je hlavným zdrojom podzemných vôd. Mierne a vlhké podnebie zaručuje dostatočné zrážky a pomalé presakovanie, čo umožňuje vode obohatovať sa o minerály. Oxid uhličitý pomáha pri rozpúšťaní minerálov a zvyšuje celkovú mineralizáciu vody.

„Baldovská“/„Baldovská minerálna voda“ má svoje charakteristické vlastnosti vďaka špecifickým pôdnym a klimatickým faktorom vymedzenej zemepisnej oblasti.

V minulosti boli Baldovce známou kúpeľnou oblasťou. Už v roku 1780 v geografickom diele K. G. Windischa sa uvádza, že „Baldovce sú okrem kúpeľov vychýrené aj vynikajúcou kyselkou“. Túto

skutočnosť zmieňuje v publikácii Vzácne a obdivované vody Slovenska z roku 1996 Augustín Rebro a ďalej uvádza: „Pri kúpeľnej liečbe sa využívali aj pitné kúry.“ (príloha č. 1).

Z uhličitého prameňa sa už začiatkom 19. storočia plnila minerálna voda do fliaš a na voze dovážala z Baldoviec až do Viedne (príloha č. 2). Kúpeľná liečba zanikla po druhej svetovej vojne a využitie uhličitých zdrojov sa zameralo na komerčné využitie minerálnej vody. Aj keď sa „Baldovská“/„Baldovská minerálna voda“ používala na pitie oveľa skôr, prvá plnička sa vybuodovala až v 40. rokoch minulého storočia.

Minerálna voda bola predmetom ochrany aj na základe bilaterálnych dohôd: zmluvou medzi Československou socialistickou republikou a Švajčiarskou konfederáciou o ochrane údajov o pôvode, označení pôvodu a iných zemepisných označení z 19. januára 1976, zmluvou medzi Československou socialistickou republikou a Rakúskou republikou o ochrane údajov o pôvode, označení pôvodu a iných označení poľnohospodárskych a priemyselných výrobkov odkazujúcich na pôvod z 20. januára 1981 a dohodou medzi vládou Československej socialistickej republiky a vládou Portugalskej republiky o ochrane údajov o pôvode, označení pôvodu a iných zemepisných a obdobných označení z 18. mája 1987 (príloha č. 3).

„Baldovská minerálna voda“ bola chránená ako označenie pôvodu aj na vnútroštátnej úrovni (zákon č. 159/1973 Zb. o ochrane označení pôvodu výrobkov) od 22. 12. 1979 (príloha č. 4).

Plnenie minerálnej vody v priebehu rokov pretrvalo a je stále aktuálne, čo preukazujú zmienky v tlači (príloha č. 5), etikety z rôznych časových období (príloha č. 6), prezentácia na rôznych podujatiach a výstavách a získané ocenenia (príloha č. 7). Podľa kroniky spoločnosti Východoslovenské žriedla, národný podnik Prešov, pobočný závod Baldovce, napr. v roku 1983 Baldovce opúšťa 30 971 000 fliaš minerálnej vody. Nasledujúci rok závod opäť prekonáva svoj rekord, tentokrát produkciou 32 010 000 fliaš (príloha č. 8).

Minerálna voda „Baldovská“ získala zlato v kategórii sýtené minerálne vody na medzinárodnej výstave vína, vody a destilátov VINIUM LAUGARICIO, ktorá sa konala 1. až 2. 12. 2017 v Trenčíne (príloha č. 9).

Slovenskí spotrebitelia a komisia expertov Brand Council programu Slovak Superbrands udelili minerálnej vode „Baldovská“ cenu „Slovak Superbrands Award“ prvýkrát v roku 2014 a následne

od roku 2017 získava toto ocenenie pravidelne každý rok (príloha č. 10). „Baldovská“ sa tak zaradila do skupiny elitných značiek, ktoré predstavujú vzor úspešného rozvoja a neustáleho zvyšovania hodnoty značky. Ocenenie Superbrands je potvrdením kvality a povzbudením pre zákazníkov pri ich každodenných rozhodnutiach.

7. Kontrolný orgán

Kontrolu dodržiavania a overovania špecifikácie „Baldovská“/„Baldovská minerálna voda“ vykonáva

Názov: Štátna veterinárna a potravinová správa SR

Adresa: Botanická 17
842 13 Bratislava
Slovenská republika

Tel. +421/2/602 57 427

+421/2/602 57 408

Fax: +421/2/654 20 745

E-mail: buchlerova@svps.sk
sekretariat-UR@svps.sk

8. Vnútroštátne požiadavky
